

WYŻSZA SZKOŁA EKOLOGII I ZARZĄDZANIA

Wydział Architektury

00-792 Warszawa, ul. Olszewska 12

BUDOWNICTWO OGÓLNE

— plansze dydaktyczne —

Część II

Obiekty budowlane — Budynki

Oznaczenia w projektowaniu podstawowych elementów budynku

Układy konstrukcyjne budynku

Praca statyczna budynku

Rodzaje konstrukcji budynków

Koordynacja wymiarowa — Koordynacja modułarna

Tolerancje wymiarów

OBIEKTY BUDOWLANE — BUDYNKI

Obiekty budowlane — efekty działalności budowlanej

budynki — budowle nie będące budynkami — obiekty małej architektury

Wymagania podstawowe

Według międzynarodowych i krajowych przepisów, obiekty budowlane należy projektować i wznosić zapewniając im — zależnie od ich funkcji — spełnienie tzw. *wymagań podstawowych* w zakresie:

(1) bezpieczeństwa konstrukcji	(4) warunków higienicznych i zdrowotnych oraz ochrony środowiska
(2) bezpieczeństwa pożarowego	(5) ochrony przed hałasem i drganiami
(3) bezpieczeństwa użytkowania	(6) oszczędności energii oraz izolacyjności cieplnej przegród
- (7) zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych (m.in. trwałość, recykling)

Budynki — kubaturowe obiekty budowlane

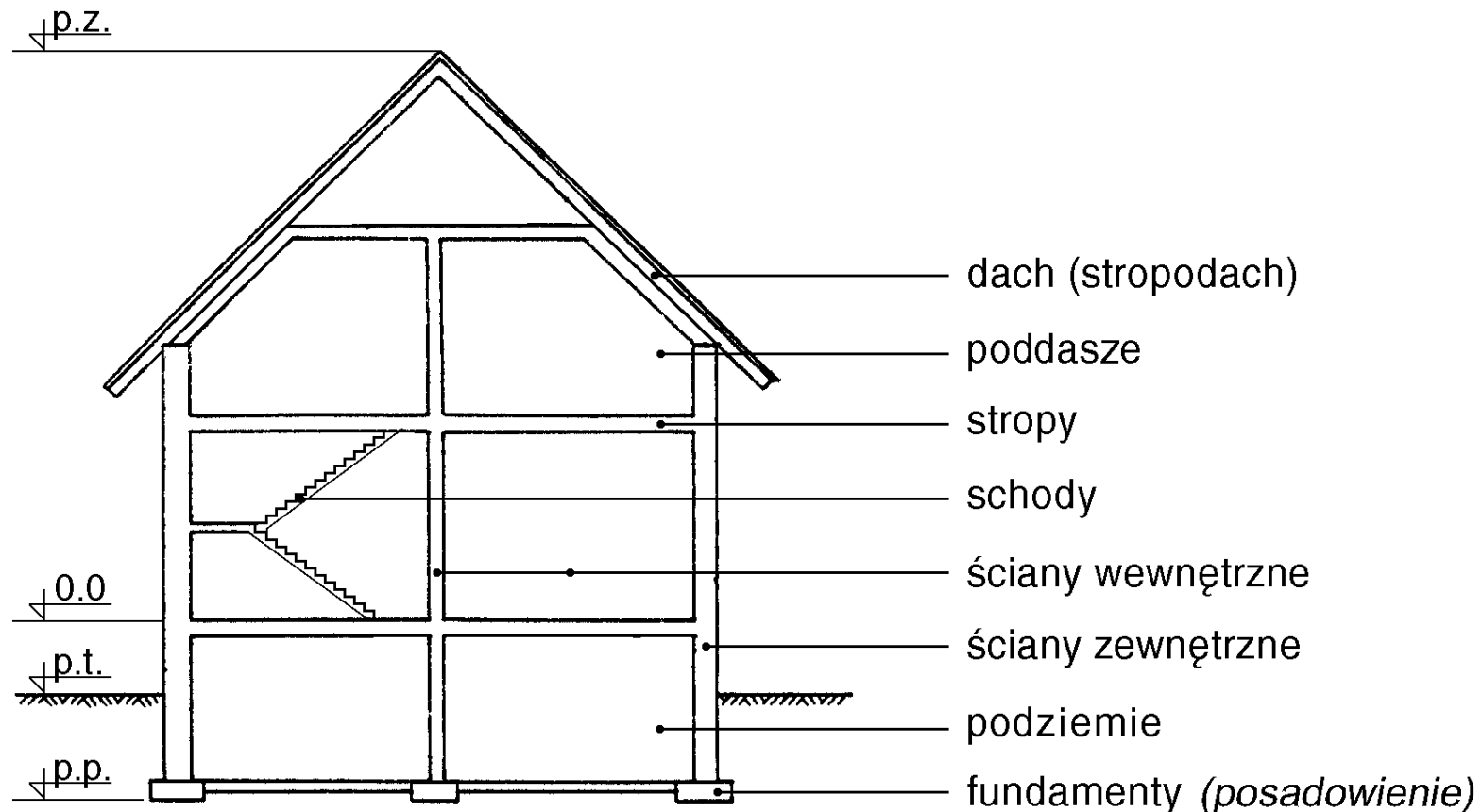
Konstrukcja nośna

- murowane
- prefabrykowane (bloki, płyty, belka-słup)
- monolityczne (ścienne, szkieletowe)

Grupy wysokości

- (N) niskie — $H \leq 12$ m n.p.t., mieszkalne do 4 kondygnacji
- (SW) średnio wysokie — $12 < H \leq 25$ m n.p.t., mieszkalne do 9 kondygnacji
- (W) wysokie — $25 < H \leq 55$ m n.p.t., mieszkalne do 18 kondygnacji
- (WW) wysokościowe — $H > 55$ m n.p.t.

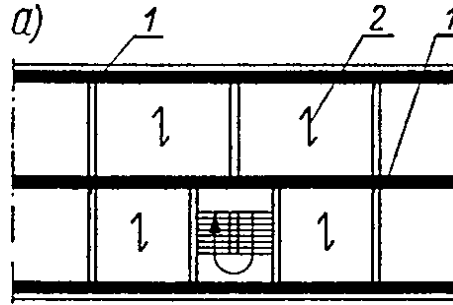
OZNACZENIA W PROJEKTOWANIU PODSTAWOWYCH ELEMENTÓW BUDYNKU

- Stan zerowy — część przyziemia z fundamentami do poziomowi 0,0 (posadzki parteru)
- Stan surowy z podstawowymi izolacjami
- Stan wykończeniowy — uzupełniające, niezbędne izolacje oraz elementy wykończeniowe (tynki, okładziny, wykładziny, posadzki, stolarka budowlana, instalacje)

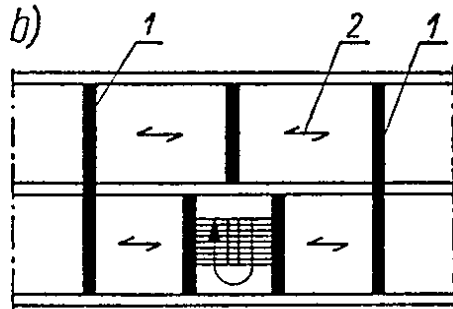
UKŁADY KONSTRUKCYJNE BUDYNKU

Podłużny

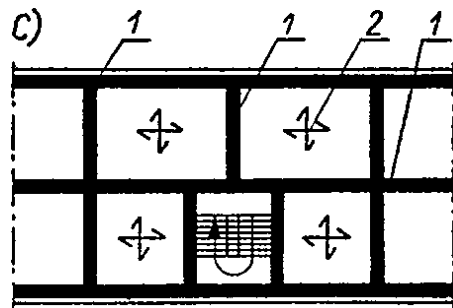
1 - ściany nośne
2 - rozpiętość stropu

Poprzeczny

1 - ściany nośne
2 - rozpiętość stropu

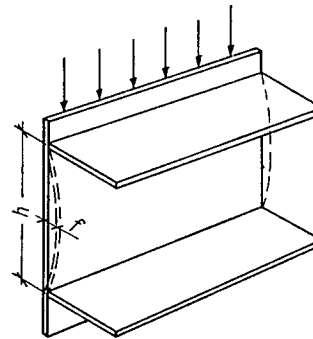
Krzyżowy

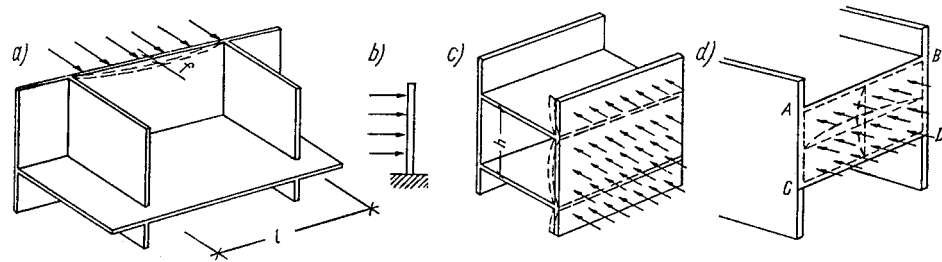
1 - ściany nośne
2 - rozpiętość stropu

PRACA STATYCZNA KONSTRUKCJI BUDYNKU

**Schemat pracy statycznej ścian
pod obciążeniem pionowym**

**Schemat pracy statycznej ścian zewnętrznych
pod obciążeniem wiatrem**

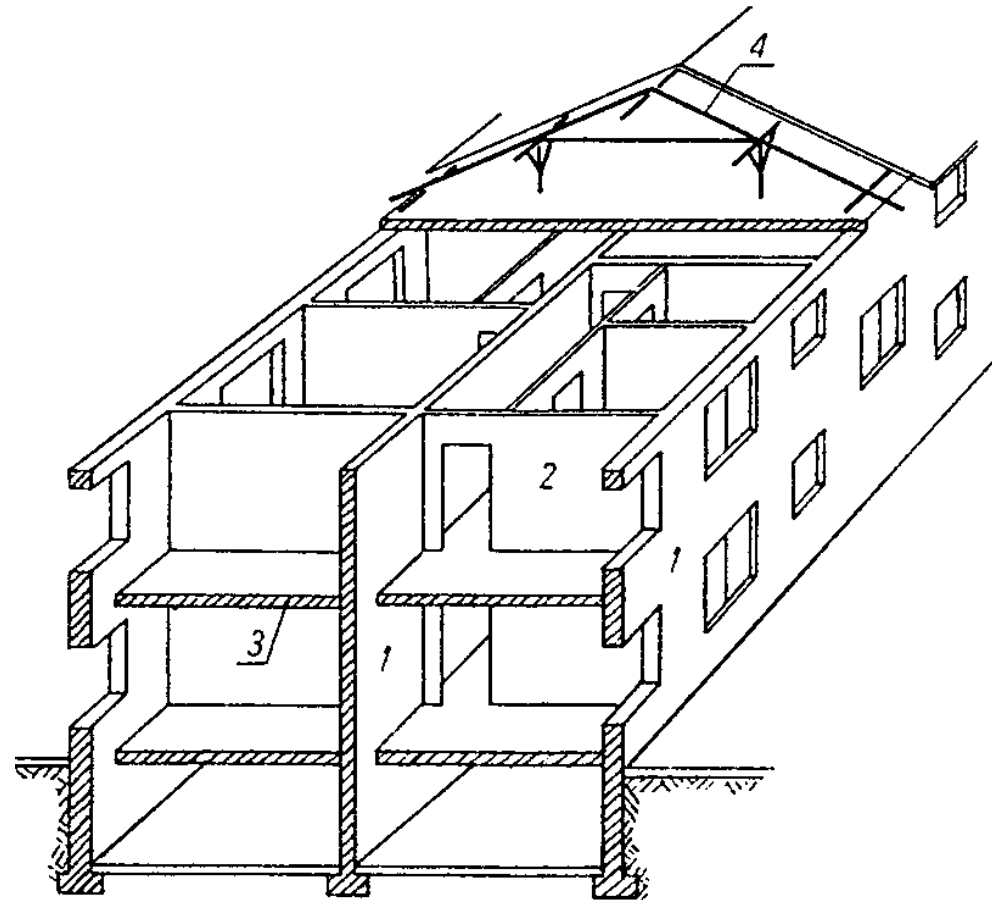

- a) ściana jako płyta między ścianami poprzecznymi
- b) ściana jednym końcem utwierdzona
- c) ściana jako płyta między stropami
- d) ściana jako płyta podparta na obwodzie

RODZAJE KONSTRUKCJI BUDYNKÓW (1)

Przykład budynku tzw. „tradycyjnego”
murowanego w układzie podłużnym

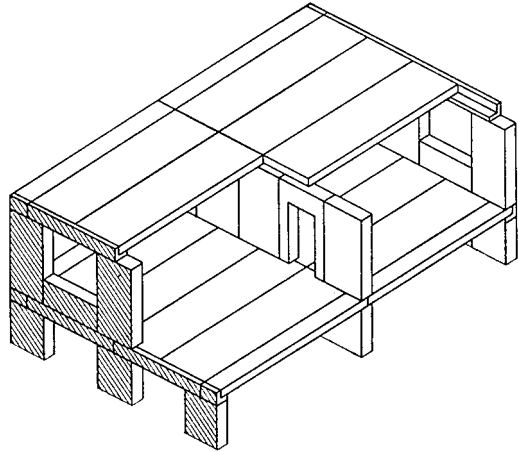
- 1 – ściana podłużna nośna
- 2 – ściana poprzeczna usztywniająca
- 3 – strop
- 4 – więźba dachowa

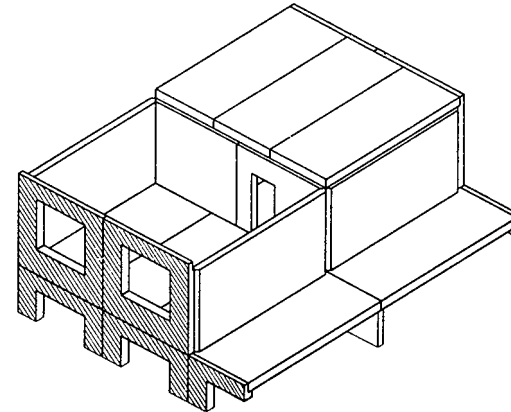
RODZAJE KONSTRUKCJI BUDYNKÓW (2)

(na przykładzie konstrukcji prefabrykowanych)

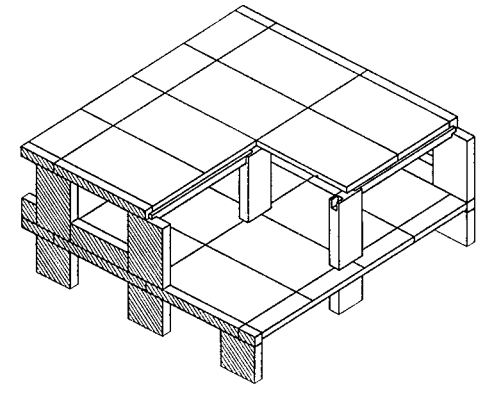
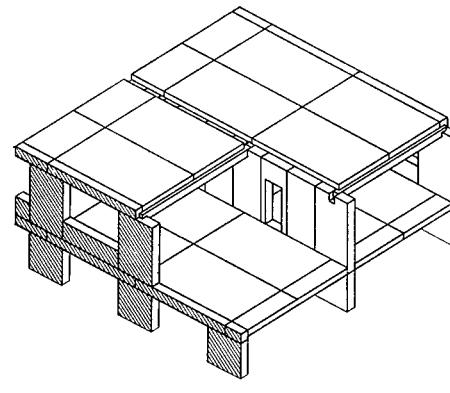
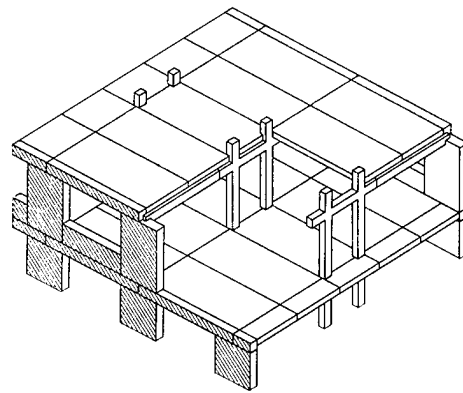
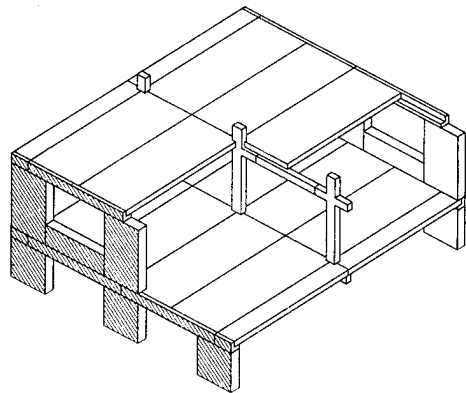
Klasyczny układ podłużny

Płytowy układ podłużny
E. Coignet — Francja (~1910 r.)

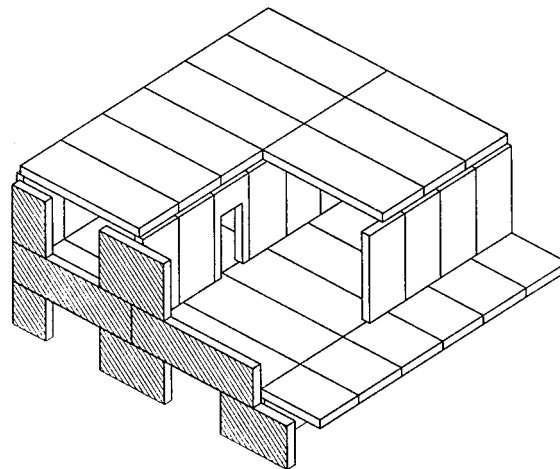

Odmianny układu podłużnego

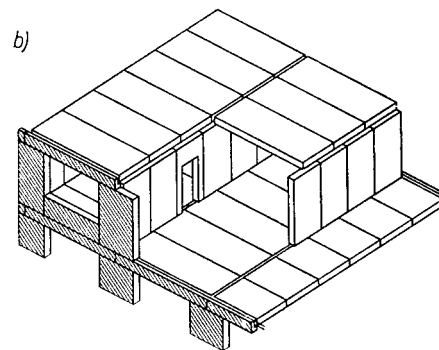
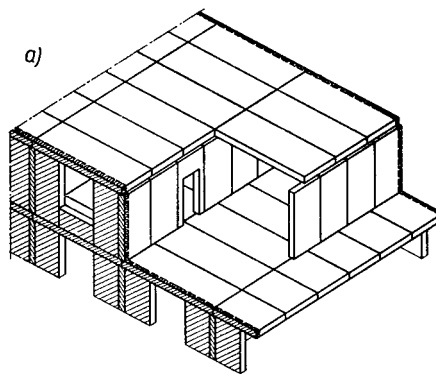

RODZAJE KONSTRUKCJI BUDYNKÓW (3)

Klasyczny układ poprzeczny

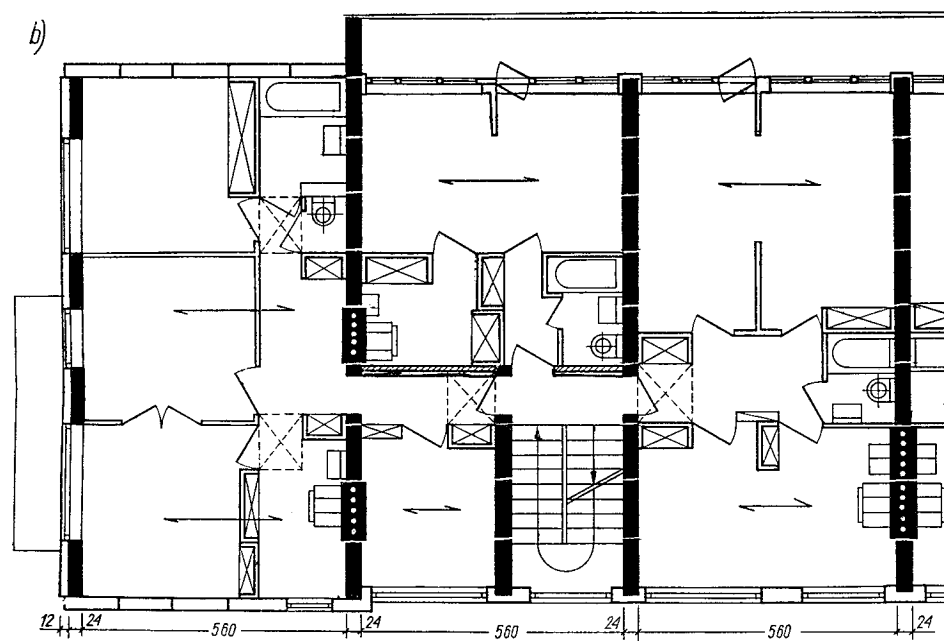
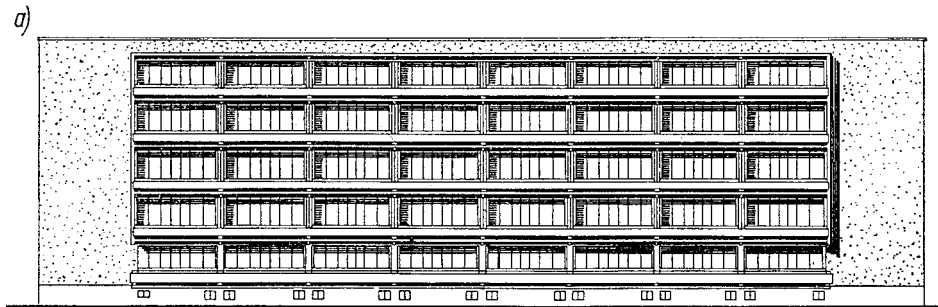
Odmiiany układu poprzecznego

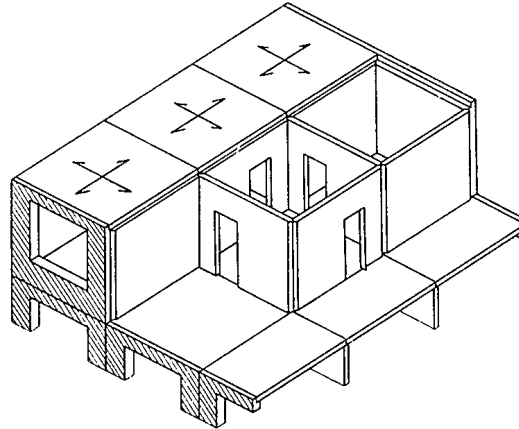
RODZAJE KONSTRUKCJI BUDYNKÓW (4)

Prototypowy budynek mieszkalny
z „cegły żerańskiej” w układzie poprzecznym

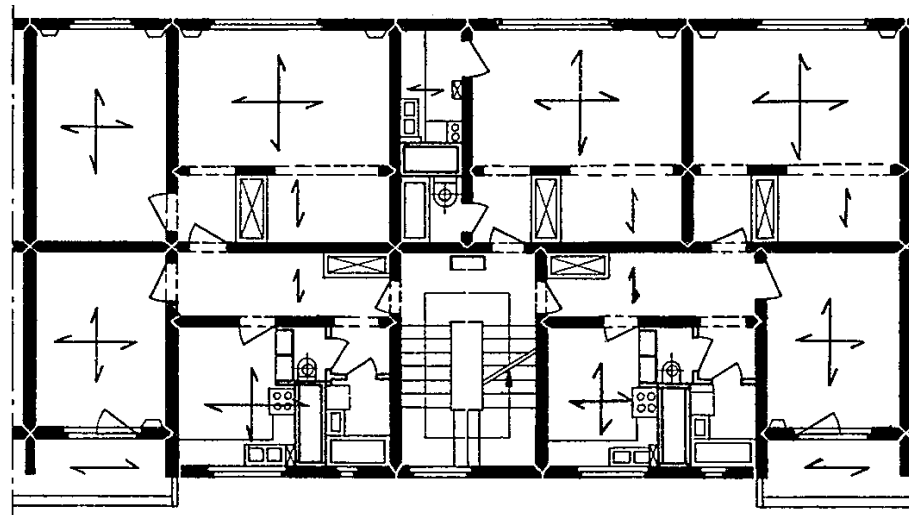

RODZAJE KONSTRUKCJI BUDYNKÓW (5)

Klasyczny układ krzyżowy

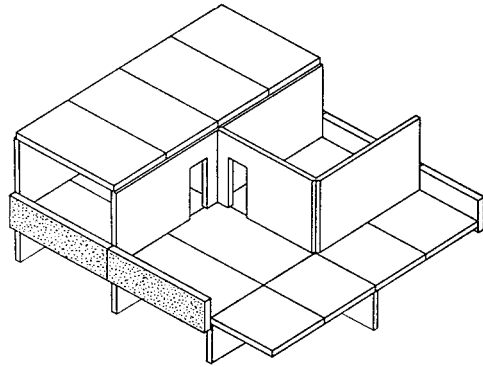

Przykład rozwiązania budynku mieszkalnego

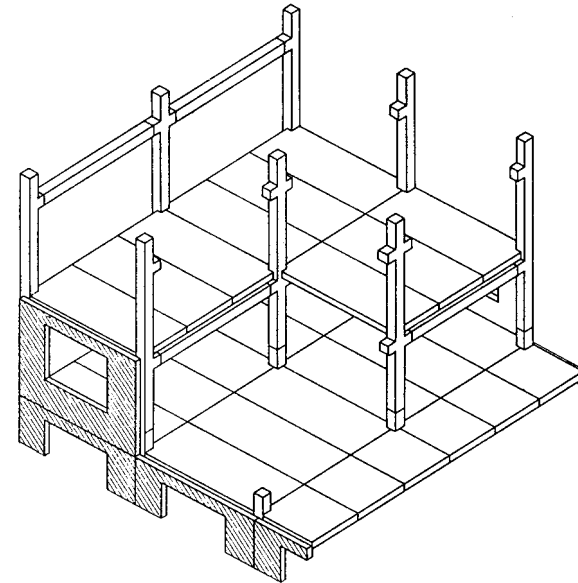

RODZAJE KONSTRUKCJI BUDYNKÓW (6)

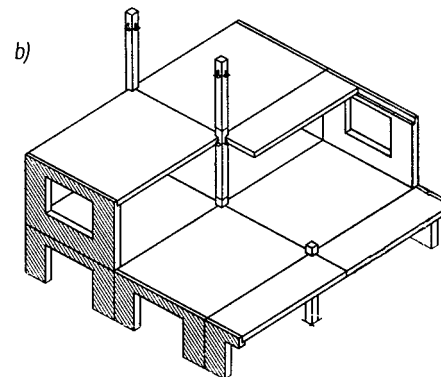
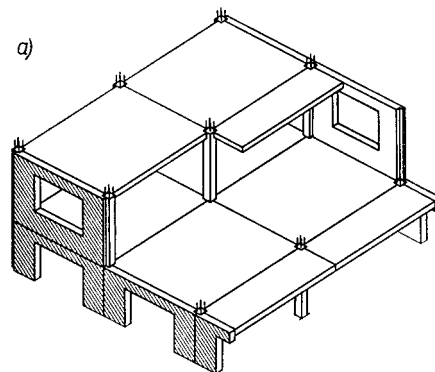
Płytowy układ poprzeczny

Szkieletowy układ poprzeczny

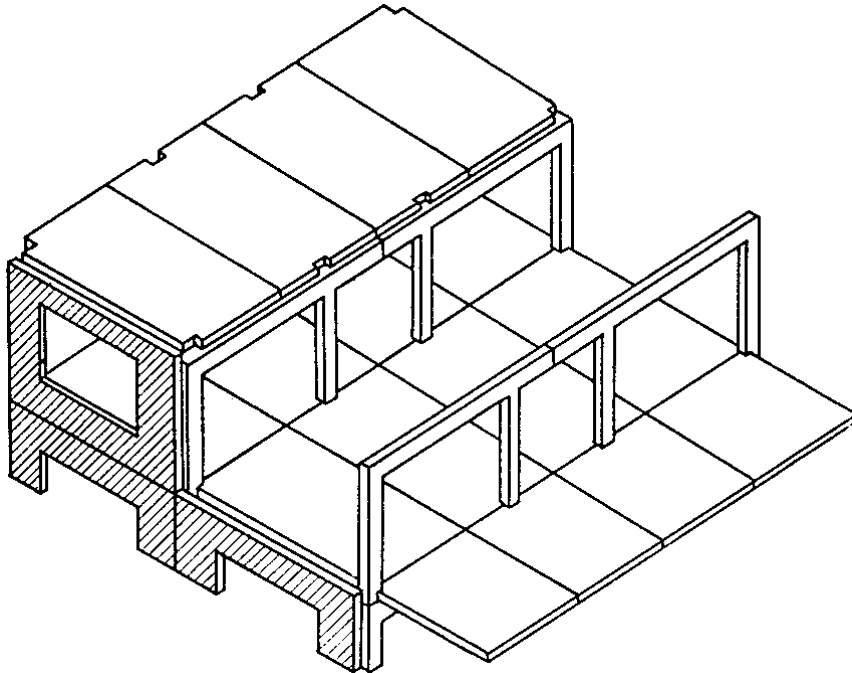

Szkielet bezbelkowy

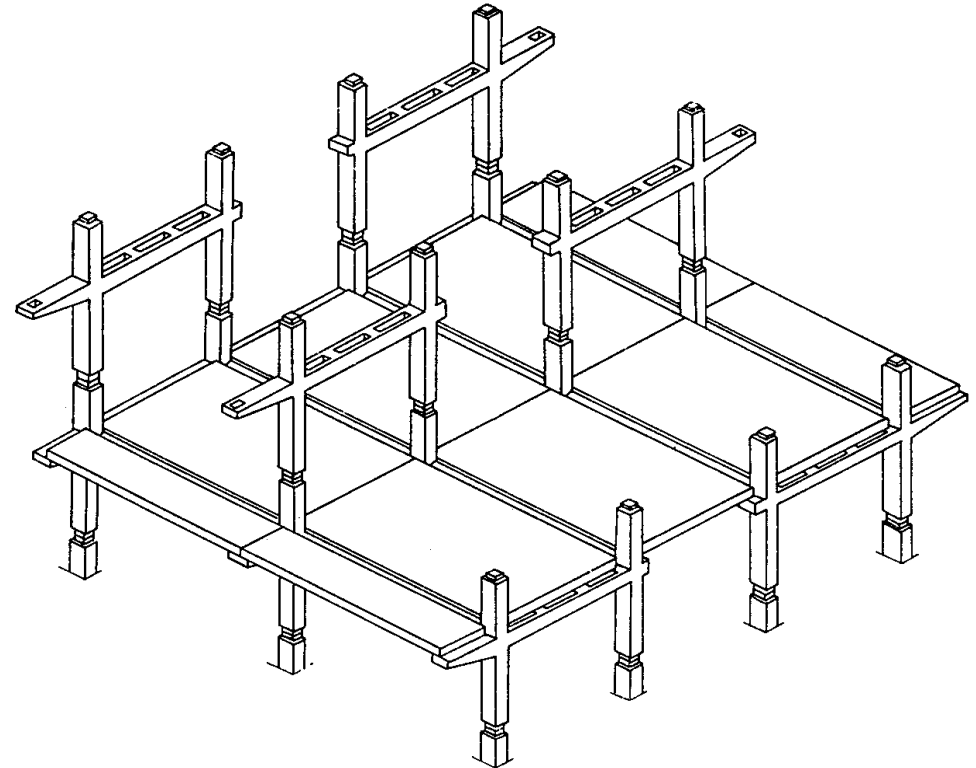

RODZAJE KONSTRUKCJI BUDYNKÓW (7)

Szkielet z ram typu H

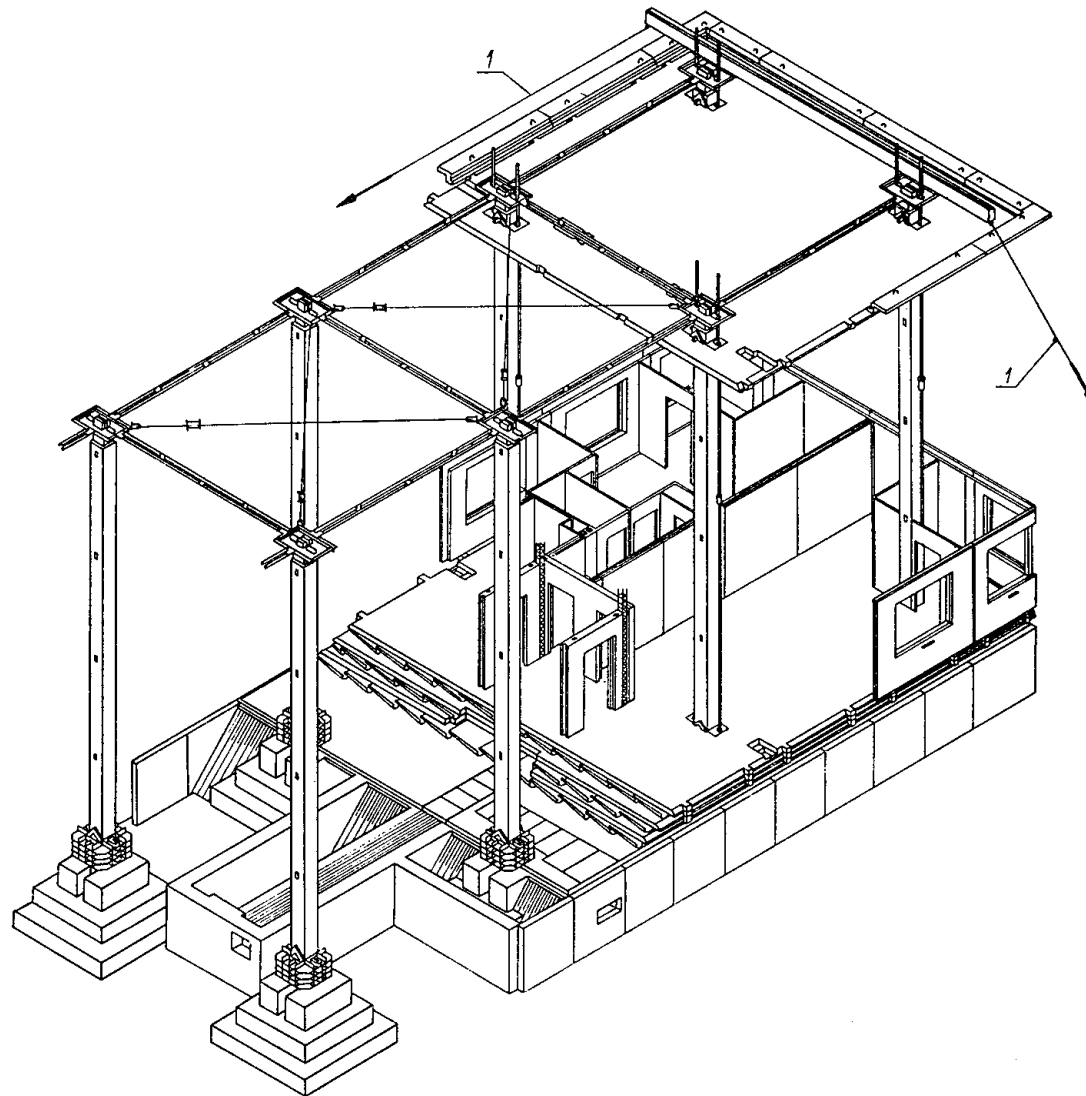

Przykład budynku szkieletowego z ram typu H

RODZAJE KONSTRUKCJI BUDYNKÓW (8)

Budownictwo szkieletowe w systemie „Lift Slab”

1 – odciągi

KOORDYNACJA WYMIAROWA — KOORDYNACJA MODULARNA (1)

*Na podstawie międzynarodowej normy ISO 2848:1984,
wprowadzonej do zbioru norm krajowych jako normy PN-ISO 2848:1998*

Koordynacja wymiarowa — ustalenia dotyczące współzależności między wymiarami koordynacyjnymi odnoszącymi się do komponentów budowlanych i obiektów budowlanych z nich utworzonych, przeznaczonych do projektowania, produkcji i montażu.

Celem koordynacji wymiarowej jest:

- umożliwienie scalania (łączenia) komponentów na placu budowy bez ich cięcia lub dopasowywania,
- umożliwienie zamiennego stosowania różnych komponentów.

W skład koordynacji wymiarowej wchodzi:

- koordynacja modularna,
- tolerancje wymiarów i pasowanie.

Koordynacja modularna — jest to koordynacja wymiarowa oparta na module podstawowym, multimodule lub submodule.

Komponent modularny — komponent budowlany (wyrób), którego wymiary koordynacyjne są modularne (niektóre komponenty modularne nie muszą mieć wszystkich wymiarów modularnych).

KOORDYNACJA WYMIAROWA — KOORDYNACJA MODULARNA (2)

Moduł — jednostka miary liniowej, stosowana w koordynacji wymiarowej jako krok wymiarowy.

- moduł podstawowy – międzynarodowa, znormalizowana wartość

$$1 M = 100 \text{ mm}$$

w krajach stosujących jednostki angielskie przyjęto

$$1 M = 4 \text{ cale} = 101,6 \text{ mm}$$

- multimoduły – międzynarodowe, znormalizowane wielokrotności modułu podstawowego, dla poziomych wymiarów koordynacyjnych

$$3 M; 6 M; 12 M; (15 M); 30 M \text{ i } 60 M$$

multimoduły stosuje się przy projektowaniu i wznoszeniu obiektów budowlanych zgodnie z zasadami koordynacji modularnej

- submoduł - międzynarodowa, znormalizowana część modułu podstawowego

$$M/2 = 50 \text{ mm}$$

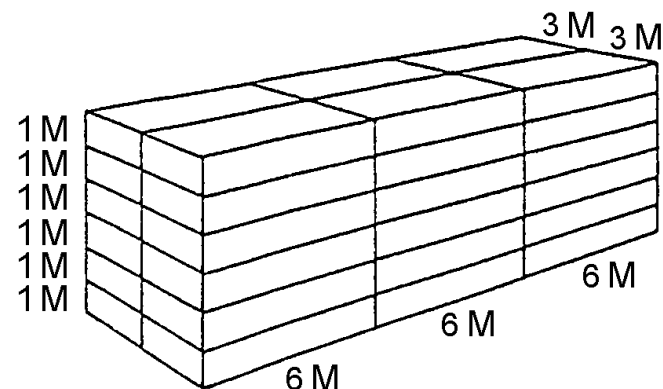
submoduł stosuje się w przypadkach, gdy potrzebny jest przyrost wymiaru o wartość mniejszą niż moduł podstawowy. Jeżeli wymagany jest jeszcze mniejszy przyrost wymiaru można stosować submoduły: $M/4 = 25 \text{ mm}$ lub $M/5 = 20 \text{ mm}$;

zastosowanie submodułów umożliwia osiągnięcie koordynacji modularnej zarówno dla komponentów wymagających mniejszego stopniowania niż 1 M, jak i dla komponentów z jednym wymiarem lub większą liczbą wymiarów mniejszych niż 1 M.

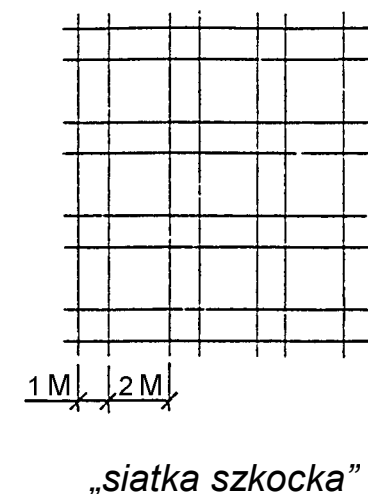
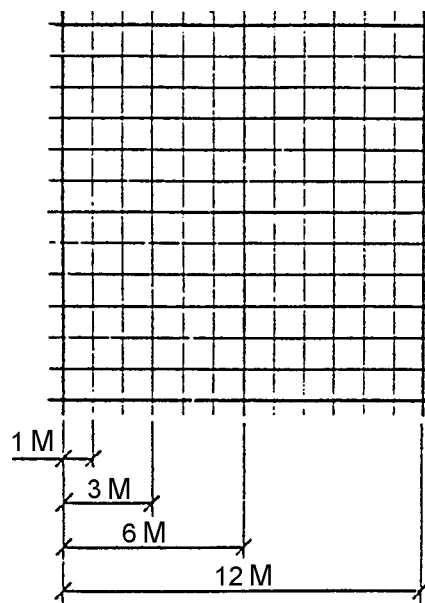
KOORDYNACJA WYMIAROWA — KOORDYNACJA MODULARNA (3)

Siatki modularne

- **modularna siatka przestrzenna** jest trójwymiarowym układem odniesienia, w którym umieszczony jest obiekt budowlany i jego komponenty; odległość między płaszczyznami w tym układzie jest równa modułowi podstawowemu lub multimodułowi (multimoduł może być różny dla każdego z trzech kierunków przestrzennej siatki modularnej);

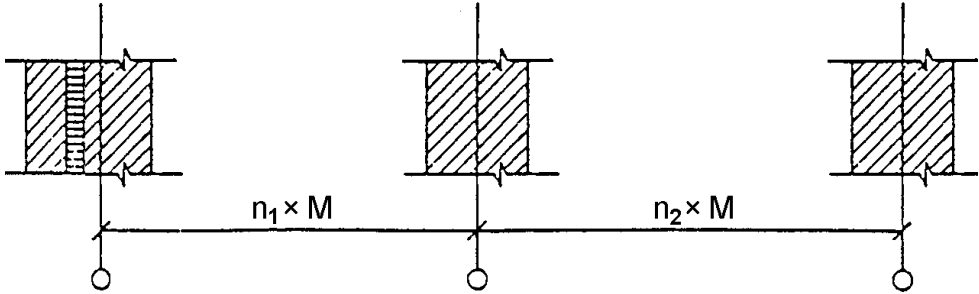
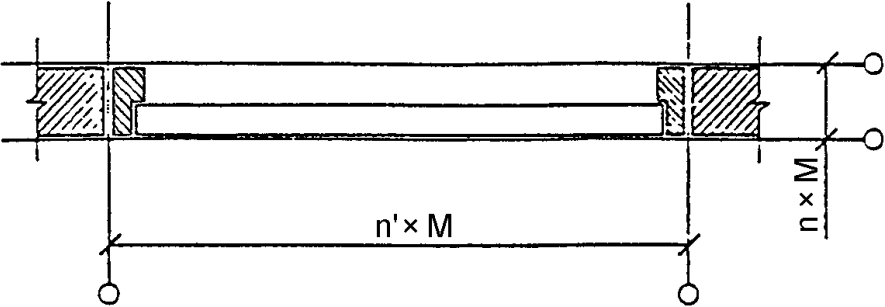
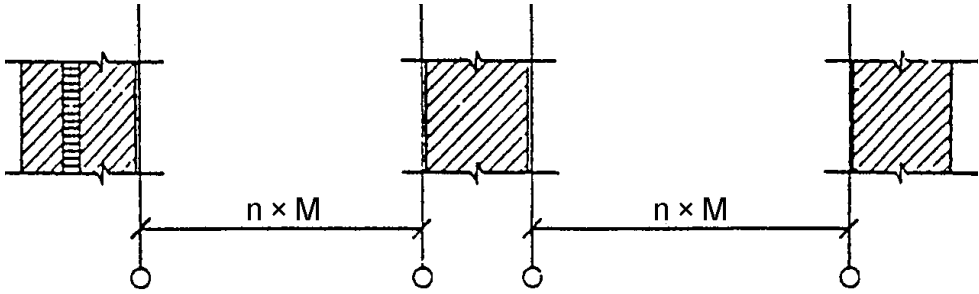
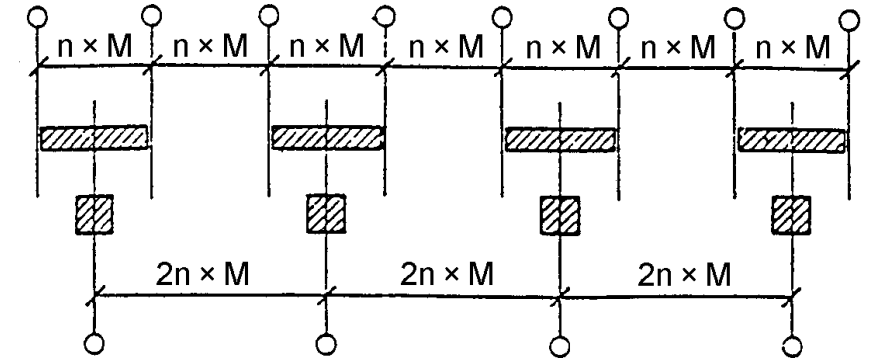
- **modularne siatki płaskie** są wynikiem poziomego lub pionowego rzutowania siatki przestrzennej

KOORDYNACJA WYMIAROWA — KOORDYNACJA MODULARNA (4)

Przykłady wymiarowania modularnego

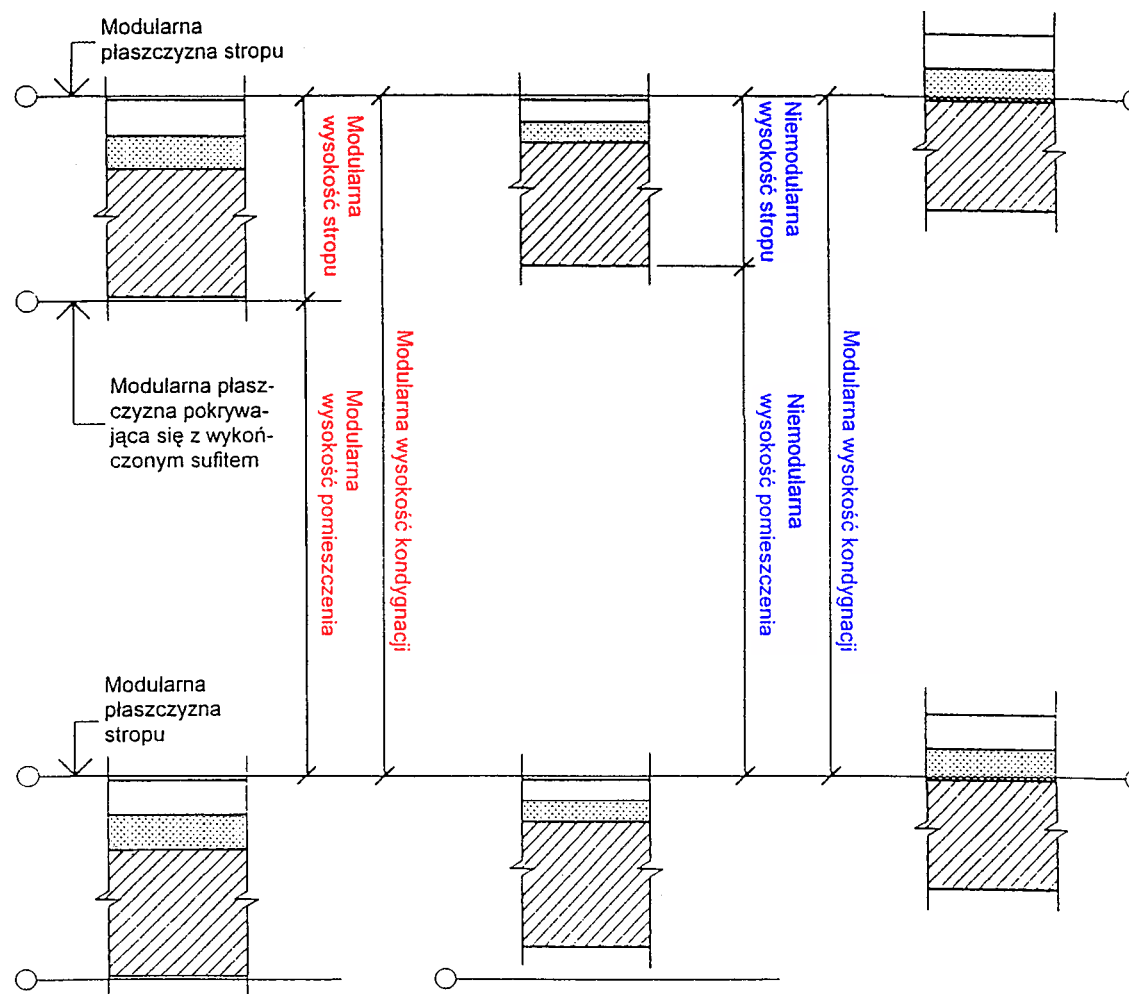

KOORDYNACJA WYMIAROWA — KOORDYNACJA MODULARNA (5)

Wysokość kondygnacji i pomieszczenia

Modularną wysokość kondygnacji i modularną wysokość pomieszczenia należy wybierać z następujących wymiarów modularnych:

- do 36 M** — ze stopniowaniem 1 M
- 36 M ÷ 48 M** — ze stopniowaniem 3 M
- powyżej 48 M** — ze stopniowaniem 6 M

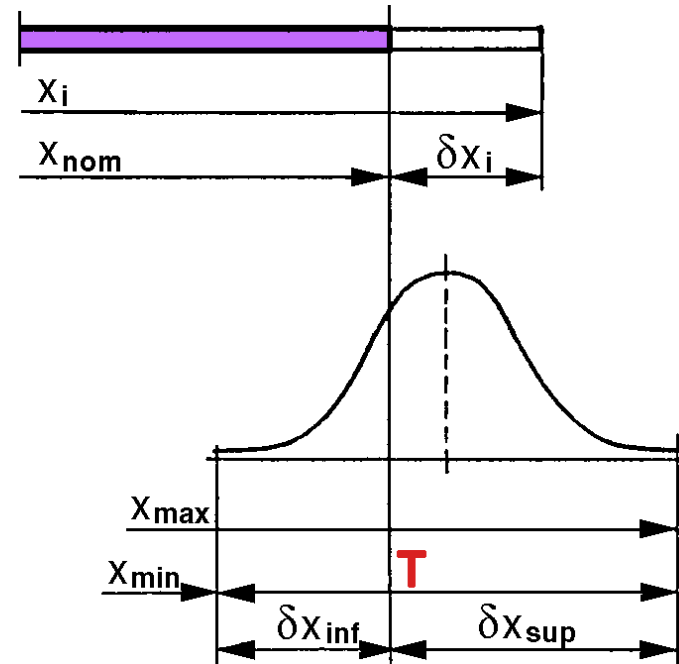
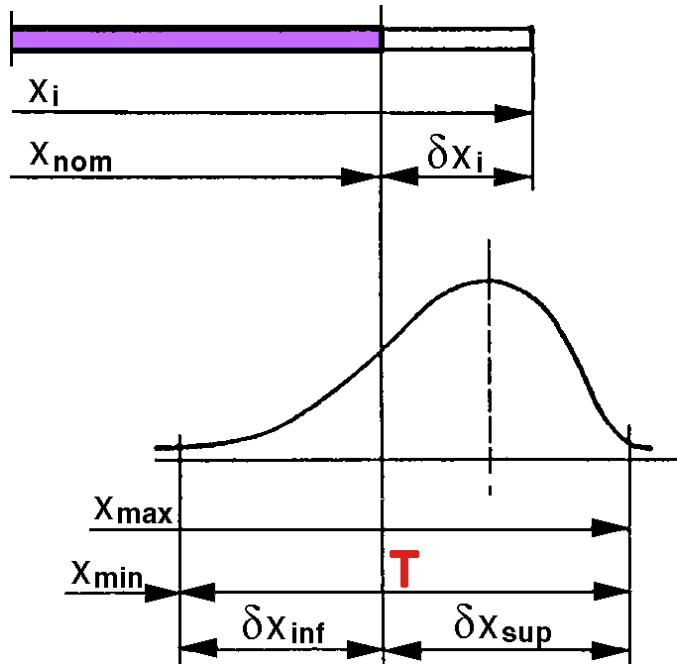

KOORDYNACJA WYMIAROWA — KOORDYNACJA MODULARNA (6)

Koordinacja modularna:

- ułatwia współpracę pomiędzy projektantami budowlanymi, producentami, dystrybutorami, przedsiębiorcami budowlanymi i władzami administracyjnymi;
- w pracach projektowych umożliwia wymiarowania w taki sposób, aby obiekty budowlane mogły być wznoszone z użyciem znormalizowanych komponentów, bez zbędnego ograniczania swobody projektowania;
- zezwala na znaczną elastyczność w normalizacji, co sprzyja ograniczeniu liczby znormalizowanych wymiarowo komponentów budowlanych, przeznaczonych do wznoszenia różnych rodzajów obiektów;
- optymalizuje liczbę znormalizowanych wymiarowo komponentów budowlanych;
- sprzyja maksymalnej wymienialności komponentów, niezależnie od rodzaju zastosowanego materiału, kształtu lub metody produkcji;
- upraszcza czynności na budowie, umożliwiając usprawnienie rozmieszczenia, ustawienia i montażu komponentów budowlanych;
- zapewnia koordynację wymiarową między instalacjami (wyposażeniem, elementami składowymi, innymi wbudowanymi elementami wewnątrz itp.) oraz pozostałą częścią obiektu budowlanego.

TOLERANCJE WYMIARÓW

- X_{nom} — wymiar nominalny
- X_i — wymiar rzeczywisty
- δX_i — odchyłka rzeczywista od wymiaru nominalnego
- X_{max} — graniczny wymiar maksymalny
- X_{min} — graniczny wymiar minimalny
- δX_{sup} — graniczna odchyłka górna
- δX_{inf} — graniczna odchyłka dolna

T — tolerancja wymiaru

$$T = X_{max} - X_{min}$$

$$T = \delta X_{sup} + \delta X_{inf}$$